

Projekt ustawy
o ustanowieniu Krzyża Wschodniego

Wypełniając moralny obowiązek wobec osób, które w latach 1937-1959 niosły pomoc Polakom na dawnych Kresach Wschodnich oraz na terenie ZSRR i ratowały ich w obliczu prześladowań oraz ludobójstwa ryzykując życiem własnym i swoich rodzin, postanawia się co następuje:

Art. 1

Ustanawia się Krzyż Wschodni jako dowód wdzięczności oraz wyraz szacunku i pamięci o osobach niosących pomoc Polakom prześladowanym ze względu na ich narodowość na Wschodzie w latach 1937-1959.

Art. 2

1. Krzyż Wschodni, zwany dalej „Krzyżem”, jest nadawany osobom, o narodowości innej niż polska, które udzielały pomocy Polakom oraz obywatelom polskim na Wschodzie w latach 1937-1959.
2. Krzyż może być nadawany pośmiertnie.

Art. 3

1. Krzyż nadaje Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek ministra właściwego do spraw zagranicznych.
2. Minister właściwy do spraw zagranicznych przedstawia wnioski z własnej inicjatywy lub z inicjatywy związków i stowarzyszeń kombatanckich, organizacji społecznych, Kierownika Urzędu ds. Kombatantów oraz osób prywatnych, po zasięgnięciu opinii Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej.

Art. 4.

Osoba odznaczona otrzymuje nieodpłatnie odznakę nadanego jej Krzyża i legitymację.

Art. 5.

1. Odznaką Krzyża jest krzyż równoramienny wykonany z brązu, posrebrzany, oksydowany i emaliowany o wymiarach 40 x 40 mm. Ramiona krzyża mają przekrój koła i są złączone pośrodku kwadratową tarczą. Na awersie ramiona krzyża są pokryte białą emalią, na ramionach poziomych, jest umieszczony srebrny i oksydowany napis: **RATUJĄCYM POLAKÓW**. Na tarczy umieszczony jest orzeł, otoczony drutem kolczastym. Na rewersie cała powierzchnia krzyża jest srebrzona i oksydowana.

2. Krzyż zawieszony jest na wstążce koloru czarnego o szerokości 37 mm z dwoma białymi paskami o szerokości 7 mm po bokach, umieszczonymi w odległości 1 mm od brzegu.

3. Wzór rysunkowy odznaki Krzyża stanowi załącznik do ustawy.

Art. 6.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, w drodze rozporządzenia, określi:

1) szczegółowy tryb postępowania w sprawach o nadanie Krzyża z uwzględnieniem terminów przedkładania wniosków oraz wręczania odznak nadanego już Krzyża, tryb postępowania w przypadku podjęcia przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej decyzji o pozbawieniu Krzyża lub jego utraty w wyniku orzeczenia przez sąd kary pozbawienia praw publicznych oraz tryb postępowania w przypadku zgubienia lub zniszczenia odznaki Krzyża lub jego legitymacji;

2) wzory: wniosku o nadanie Krzyża, wykazu przedstawianych wniosków, legitymacji potwierdzającej nadanie Krzyża oraz jej wtórnika;

3) sposób i okoliczności noszenia Krzyża.

Art. 7.

W sprawach nie uregulowanych w niniejszej ustawie stosuje się przepisy ustawy z dnia 16 października 1992 r. o orderach i odznaczeniach (Dz. U. z 2015 r. poz. 475 j.t.), z wyjątkiem art. 8.

Art. 8.

Ustawa wchodzi w życie z dniem opublikowania jej w dzienniku ustaw.

UZASADNIENIE

POTRZEBA I CEL WYDANIA USTAWY

Krzyż Wschodni ustanawia się dla upamiętnienia ofiarności osób, które narażając własne życie, niosły pomoc Polakom na Wschodzie prześladowanym ze względu na ich przynależność etniczną w latach 1937-1959.

Pierwsza cezura to rok rozpoczęcia w Związku Sowieckim tzw. „Operacji Polskiej”. Zamordowano w niej ponad 110 tysięcy Polaków. Rok 1959 to data zakończenia tzw. "drugiej repatriacji", w ramach której z byłych Kresów zmuszono do wyjazdu kolejne blisko ćwierć miliona naszych Rodaków.

Działanie ustawy obejmuje osoby narodowości innej niż polska, które:

- w latach 1937 – 1939 m.in. w trakcie tzw. „Operacji Polskiej” oraz innych represji stalinowskich pomagały Polakom mieszkającym na terenach ówczesnego Związku Sowieckiego,
- w latach 1939 – 1959 pomagały prześladowanym Polakom przebywającym na terenach okupowanych przez Niemców i Sowieców, a następnie administrowanych przez władze sowieckie.

Zło, którego doświadczył Naród Polski na Wschodzie w XX wieku, zostało wywołane przez rosyjski totalitaryzm. Ale Polacy na byłych Kresach padali także ofiarą innych zbrodni, których sprawcami byli zamieszkujący z nami od wieków pod wspólnym niebem sąsiedzi. To zło miało charakter prywatny, przychodziło nie ze strony odległej, ale jakże często od znajomego. Zbrodnie te również dlatego były wyjątkowo bolesne. Takie było właśnie m. in. ludobójstwo Polaków na Wołyniu. Echa tych wydarzeń trwają do dziś, a dawne zbrodnie nadal żyją własnym życiem, utrudniając współpracę naturalnie bliskich sobie narodów. Nazywając zbrodnię - zbrodnią powinniśmy również pamiętać, że w tym mroku zezwierzżenia zdarzały się postawy prawdziwie heroiczne - ludzi, którzy z narażeniem życia własnego i swoich rodzin ratowali Polaków.

Ustanowienie odznaczenia stanowi czytelny sygnał, że Państwo Polskie pamięta i honoruje osoby, które w tych tragicznych czasach zachowały człowieczeństwo. Jest jednocześnie sygnałem, że to właśnie te osoby są prawdziwymi bohaterami, gdyż za pomoc Polakom groziły im represje ze śmiercią włącznie.

OBECNY STAN PRAWNY

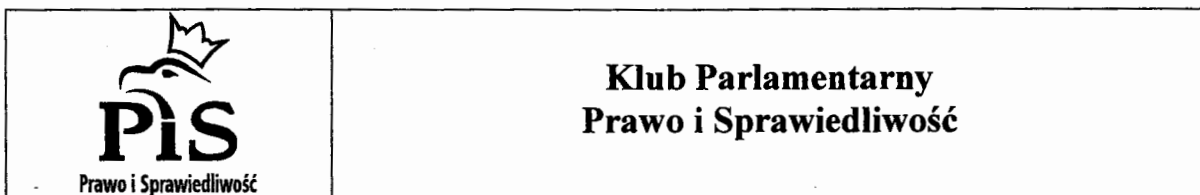
Obecnie nie ma żadnego państwowego odznaczenia, które w sposób szczególnie doceniałoby zasługi osób ratujących Polaków na Wschodzie. Istniejący Krzyż Zesłańców Sybiru przeznaczony jest dla Polaków doświadczonych Golgotą Wschodu, Order Zasługi Rzeczypospolitej Polskiej przyznawany jest głównie cudzoziemcom za wkład we współpracę międzynarodową oraz współpracę łączącą Rzeczpospolitą Polską z innymi państwami i narodami, natomiast dla osób, które w tak szczególny sposób pomagały Polsce i jej obywatelom odznaczenie nie istnieje.

OCZEKIWANE SKUTKI SPOŁECZNE, GOSPODARCZE, FINANSOWE I PRAWNE

Ustanowienie „Krzyża Wschodniego” przyczyni się do prawdziwego pojednania między Narodem Polskim, a naszymi sąsiadami na Wschodzie pokazując, że choć w opisanym w ustawie okresie miały miejsce zbrodnie ludobójstwa oraz szereg innych tragicznych wydarzeń, zawsze były one dziełem określonych ludzi, a nie całych narodów, w których zawsze znajdowały się jednostki lub grupy osób, które z narażeniem własnego życia ratowały Polaków.

Wnoszona ustawa nie wywołuje skutków gospodarczych. Skutki finansowe ustawy będą nieznaczące. Koszt przedsięwzięcia można oszacować na poziomie 100 złotych od osoby (przy założeniu ze Krzyżem wschodnim odznaczonych zostanie ok. kilku tysięcy osób).

Projekt wywołuje pozytywne skutki społeczne. Projekt nie jest normowany przez prawo Unii Europejskiej.

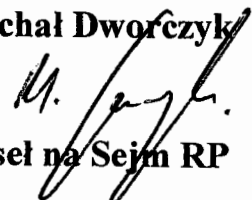
Warszawa, 22 września 2016 r.

Michał Dworczyk
Posel na Sejm
Rzeczypospolitej Polskiej

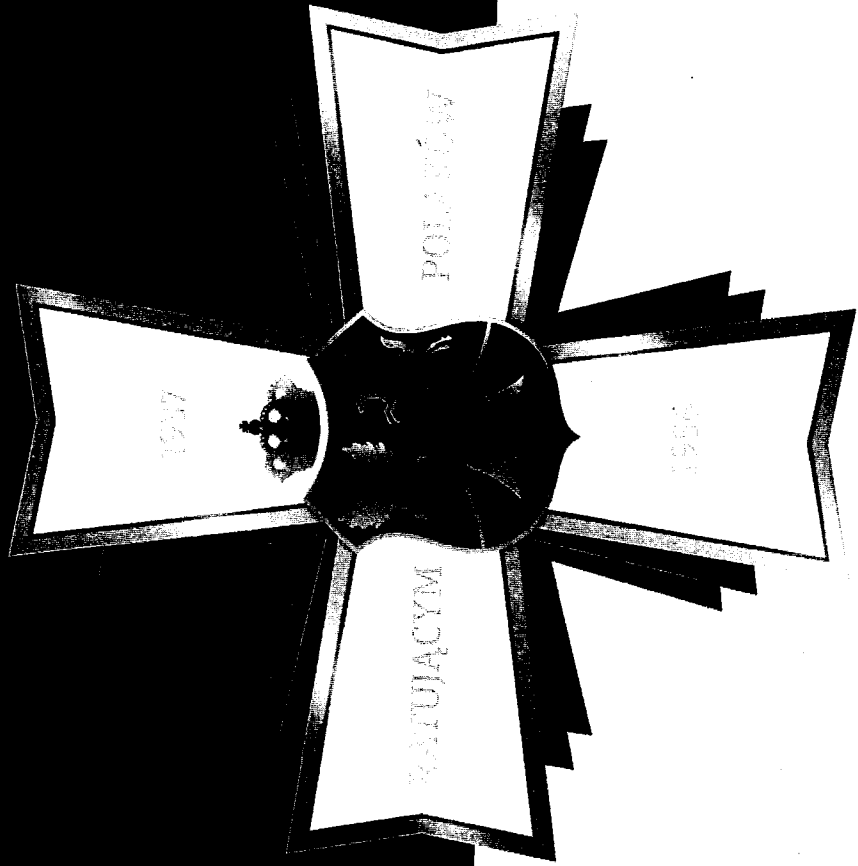

Szanowny Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Jako przedstawiciel wnioskodawców *Poselskiego projektu ustawy o ustanowieniu Krzyża Wschodniego* uzupełniam rzeczony projekt o załącznik zawierający wzór rysunkowy odznaki Krzyża.

Michał Dworczyk

Posel na Sejm RP

Projekt odnawia
Historię w Polce

Warszawa, 15 września 2016 r.

BAS-WAPEiM-1875/16

Pan Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o ustanowieniu Krzyża Wschodniego (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Michał Dworczyk)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity: Monitor Polski z 2012 r. poz. 32, ze zm.) sporządza się następującą opinię:

I. Przedmiot projektu ustawy

Poselski projekt ustawy o ustanowieniu Krzyża Wschodniego zmierza do ustanowienia nowego orderu, który ma być przyznawany osobom narodowości innej niż polska, które udzielały pomocy Polakom oraz obywatelom polskim na Wschodzie w latach 1937-1959.

Ustawa ma wejść w życie z dniem opublikowania w Dzienniku Ustaw.

II. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy
Prawo Unii Europejskiej nie reguluje spraw objętych projektem ustawy.

III. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Projekt pozostaje poza zakresem regulacji prawa Unii Europejskiej.

IV. Konkluzja

Poselski projekt ustawy o ustanowieniu Krzyża Wschodniego nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Akceptował:
Dyrektor Biura Analiz Sejmowych
M. Warciński
Michał Warciński

Warszawa, 15 września 2016 r.

BAS-WAPEiM-1876/16

Pan Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie stwierdzenia, czy poselski projekt ustawy o ustanowieniu Krzyża Wschodniego (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Michał Dworczyk) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu

Poselski projekt ustawy o ustanowieniu Krzyża Wschodniego zmierza do ustanowienia nowego orderu, który ma być przyznawany osobom narodowości innej niż polska, które udzielały pomocy Polakom oraz obywatelom polskim na Wschodzie w latach 1937-1959.

Projekt nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

Poselski projekt ustawy o ustanowieniu Krzyża Wschodniego nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu.

Akceptował:
Dyrektor Biura Analiz Sejmowych
M. Warciński
Michał Warciński